

МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Суспільно-економічне середовище сьогодення та інтенсивність розвитку технологій є однією з головних причин відсутності професійної мотивації серед молоді. У більшість з тих, хто обирає свій професійний шлях, все частіше виникають сумніви щодо правильності вибору професійного шляху, - адже одні потреби соціуму зникають, натомість з'являються інші. Необхідність в певних спеціальностях зникає, і людина, котра ще вчора прагнула бути корисною та потрібною для соціуму, приходить до розуміння того, що завтра її професія може бути не затребувана на ринку праці. Таким чином, рівень мотивації під час здобуття професійних навичок різко падає, а бажання розвивати себе та навчатися новому зникає.

Створення необхідної мотивації у студента є основним завданням педагога у вищій школі, адже саме вона є запорукою безперервного росту професійних навичок спеціаліста. Ключовим питанням у формуванні мотивації є «Для чого?». Завдання педагога - окреслити перспективи для особистості за умови успішної реалізації поставленої мети, при цьому чим більше особистісно-орієнтованою буде відповідь на це питання, тим менша буде залежність від суспільно-економічних чинників, які можуть знижувати мотиваційний потенціал. Поведінка індивідуума має егоцентричний характер, і чим більше переваг він розумітиме для себе тим вищий рівень мотивації матимуть його свідомі та підсвідомі бажання.

Мотив - це відповідь на питання «Для чого я проявляю активність?» Загалом, існує декілька підходів до розуміння причин виникнення мотиву: потреба, необхідність, ціль, намір, характер особистості, стан [1].

С.Л. Рубінштейн вважав, що в необхідності фіксується активне бажання трансформувати вже наявні умови на ті, в яких є потреба. Під час реалізації навчального процесу, в руках педагога є декілька інструментів для формування цілей: прохання, вимога, інструкція, наказ [2; 3; 4].

Мотивація, сформована на принципі *прохання*, може бути відкинута студентом, адже не зобов'язує до виконання, несе рекомендаційний характер. *Вимога* до дії без розуміння «навіщо?» не буде найкращою основою для засвоєння матеріалу. *Наказ* значно знизить творчий підхід до процесу пізнання, що також негативно вплине на створення позитивної мотивації. *Інструкцію* вважаємо найвдалішою формою мотивації, для реалізації поставлених цілей. Інструктуючи, педагог реалізує творчий підхід до процесу пізнання, наділяючи студента самостійністю у виборі способів засвоєння та відтворення знань, стаючи досвідченим радником, котрий не стверджує, а скоригує. Відповідальність за свої дії, на думку сучасного аргентинського гештальт-терапевта і психолога Хорхе Букая, має великий мотиваційний потенціал для особистості, вона робить нас вільними від обов'язку. Обов'язок – це те, що

нав'язують нам інші, тоді як відповідальність за власні рішення спонукає до пошуку найкращих та найефективніших шляхів досягнення цілей [5].

Думка про те, що мотив – це закладена якість особистості, розповсюджена у працях західних психологів: М.Мадсена, Х.Мюррея, Дж.Аткінсона. Основна ідея такого підходу базується на тому, що особистістю керують не зовнішні стимули, а внутрішні риси характеру, якому притаманний постійний інтерес до того, що відбувається навколо. Завдання педагога, що працює з такою категорією студентів, є виявити внутрішні інтенції, інтереси особистості та створити резонанс з цілями педагога, - це і стане способом створення мотивації [5].

Мотив як стан, має пряме відношення до емоційного фону організму, що спонукає чи навпаки, блокує прагнення до дій. Створення емоційного фону є найскладнішим компонентом формування мотивації, та вимагає високого рівня емоційної компетентності самого педагога, його вміння впливати на емоційний стан особистості.

Виходячи з цього, можемо констатувати, що особистісно-орієнтований характер мотивації буде більш ефективним ніж професійно-орієнтований, адже існує велика доля скептицизму у суспільстві щодо того, які саме професійні навички він потребуватиме у недалекому майбутньому [1].

Література

1. Ильин Е.И. Мотивация и мотивы / Е.И. Ильин. – СПб. : Питер, 2011. – 508 с.
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. второе, доп., испр. и перераб. — М. : Издательская корпорация «Логос», 2000. — 384 с.
3. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія / О.В. Скрипченко. – К. : Освіта, 2001. – 287 с.
4. Слостенин В. А. Педагогика : учебник / В. А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н.Шиянов. – М. : «Академия», 2011. – 380 с.
5. Psychologies. Ежемесячный психологический журнал. - №3, 11.03.2016. – М. : ООО «Херст Шкулев Паблшинг», 2016. – С. 56-59.

УДК 159.9:613.86

М.О.МАРЦЕНЮК, Г.М.ШОПА
Мукачівський державний університет

ЧИННИКИ ПОДРУЖНЬОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

Що ми розуміємо під сімейним благополуччям? Які сім'ї ми відносимо до благополучних?

Поняття «благополуччя» відбувається з поняття «благо». За Платоном «благо» є вища моральна цінність, єдність чесноти і щастя. Г.Гегель розглядає «благо» як об'єднане в «одному особливому» потреби, інтереси і цілі суб'єкта. Тому благополуччя в літературі зазвичай визначається як щаслива забезпечена спокійне життя, відсутність матеріальних недоліків, неприємностей; щастя, взаємність, тобто відповідні задоволені потреби і досягнуті цілі, які приносять суб'єкту відчуття щастя, забезпеченості і спокою [2].

Складність сім'ї як соціальної системи і психологічної спільності людей різної статі, віку, соціальної і професійної приналежності призводить до того,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>